

<i>Κωδικός (οί) αναγνώρισης</i>	2/08Θ
<i>Τίτλος</i>	ΠΛΑΤΣΟΥΚΑ, οικογένεια
<i>Χρονολογία (ες)</i>	1876-1942
<i>Επίπεδο περιγραφής</i>	Αρχείο
<i>Μέγεθος και υπόστρωμα της ενότητας περιγραφής (Ποσότητα, όγκος ή διαστάσεις)</i>	2 αρχειακά κουτιά
<i>Όνομα παραγωγού (ών)</i>	Χριστόδουλος Πλατσούκας (1872-1956), Νικόλος Πλατσούκας (-1912), μέλη οικογένειας Πλατσούκα
<i>Διοικητική ιστορία / Βιογραφικό σημείωμα</i>	<p>Η οικογένεια Πλ(ι)ατσ(ι)ούκα καταγόταν από την Πίνδο. Ως απώτερος πρόγονός της εντοπίζεται ο Νικόλαος (Νικόλος) Χριστόδουλου Πλατσούκας, ο οποίος στο δεύτερο μισό του 19^{ου} αιώνα ήταν εγκατεστημένος στην Νάουσα όπου ασχολήθηκε με την οικοτεχνική παραγωγή σαγιακιού (είδος χοντρού μάλλινου υφάσματος). Παντρεύτηκε δύο φορές και απέκτησε έξι παιδιά: τον Κωνσταντίνο, τον Χριστόδουλο, τον Ιωάννη, τον Δημήτριο, την Ευφημία και τον Γεώργιο. Επί Τουρκοκρατίας ήταν μέλος της δημογεροντίας Νάουσας. Πέθανε το 1912, μέχρι τότε όμως, είχε προβεί μαζί με τους γιους του σε διάφορες επιχειρηματικές ενέργειες και επενδύσεις.</p> <p>Η οικογένεια Πλατσούκα συμμετείχε σε μια πληθώρα επιχειρηματικών δραστηριοτήτων. Μέλη της οικογένειας συμμετείχαν μεταξύ άλλων στις εξής εταιρείες (τεκμήρια των οποίων εντοπίζονται στο αρχείο): «Αδελφοί Ν. Πλατσούκα», «Γρηγόριος Τσίτσης και Σία, Λόγγος και Τουρπάλης», που μετονομάστηκε σε «Γρηγόριος Τσίτσης και Σία», «Τουρπάλης, Κόκκινος, Πλατσούκας και Σία» που μετονομάστηκε σε «Κόκκινος, Πλατσούκας και Σία», «Αδελφοί Σεφερτζή Κόκκινου και Σία», «Αδελφοί Γεωργιάδη».</p> <p>Η εταιρεία «Αδελφοί Ν. Πλατσούκα» συστάθηκε από τους απογόνους του Νικολού Πλατσούκα, μετά το θάνατό του, με σκοπό να διαχειριστεί τη συνολική συμμετοχή των μελών της οικογενείας σε άλλες εταιρείες.</p> <p>Η εταιρεία «Γρηγόριος Τσίτσης και Σία Λόγγος και Τουρπάλης» μετονομάστηκε το 1916 σε «Γρηγόριος Τσίτσης και Σία». Η εταιρεία είχε έδρα τη Θεσσαλονίκη και κατείχε υδροκίνητο εργοστάσιο νηματουργίας, υφαντουργίας και λευκαντηρίου στη συνοικία Βαρόσι στην Έδεσσα. Οι δραστηριότητές της αφορούσαν την επεξεργασία βαμβακιού σε νήματα και υφάσματα. Η εταιρεία ήταν μία από τις μεγαλύτερες κλωστοϋφαντουργίες του μεσοπολέμου ενώ δραστηριοποιήθηκε και μεταπολεμικά.</p> <p>Η εταιρεία «Τουρπάλης, Κόκκινος, Πλατσούκας και Σία» είχε έδρα της τη Θεσσαλονίκη και διατηρούσε</p>

υδροκίνητο εργοστάσιο σχοινοποιίας και σπαγγοποιίας με την επωνυμία «Η Αραπίτσα» στη Νάουσα. Το 1931 με την αποχώρηση ορισμένων εταίρων, μεταξύ των οποίων και του Ιωάννη Πλατσούκα, η εταιρεία μετονομάστηκε σε «Κόκκινος και Πλατσούκας».

Η εριοβιομηχανία «Αδελφοί Σεφερτζή Κόκκινου και Σία», γνωστή και ως ΣΕΦΕ.ΚΟ ιδρύθηκε το 1930. Είχε έδρα της την Έδεσσα όπου βρισκόταν και το υδροκίνητο εργοστάσιο της εταιρείας.

Το παγοποιείο και ζυθοποιείο «Νάουσα» της εταιρείας «Αδελφοί Γεωργιάδη και Σία» συνενώθηκε το 1920 με την επιχείρηση «Όλυμπος» και δημιούργησαν την εταιρεία «Όλυμπος-Νάουσα», η οποία εξαγοράστηκε αργότερα από την εταιρεία «Κάρολος Φιξ».

Ο Κωνσταντίνος Ν. Πλατσούκας (1871-1934) δραστηριοποιήθηκε στη Θεσσαλονίκη από το 1908. Παντρεύτηκε την Αθηνά Χατζηδημήτρη και απέκτησαν τρία παιδιά. Είναι αυτός που υπογράφει τις περισσότερες επιστολές στα βιβλία αντιγραφής επιστολών που αφορούν τις οικονομικές δραστηριότητες της οικογένειας πριν το θάνατο του πατέρα του. Επέδειξε ιδιαίτερο ενδιαφέρον για τα κοινά και κατά τη διάρκεια του Μακεδονικού Αγώνα συνεργάστηκε με τον πρόξενο Κορομηλιά. Στις εκλογές του 1915 εξελέγη βουλευτής Θεσσαλονίκης με το ψηφοδέλτιο των Ανεξάρτητων.

Ο Χριστόδουλος Νικολάου Πλατσούκας (1872-1956) ήταν ο διαχειριστής της ομόρρυθμης εταιρείας «Αδελφοί Πλατσούκα». Ήταν μέτοχος στις εταιρείες «Γρηγόριος Τσίτσης και Σία», «Σεφερτζής και Κόκκινος» και «Τουρπάλης Κόκκινος και Πλατσούκας». Εικάζεται ότι ο Χριστόδουλος είναι ο κύριος παραγωγός του αρχείου καθώς ορισμένα τεκμήρια φέρουν με κόκκινο μελάνι τη σημείωση Χρ. Πλατσούκας. Παντρεύτηκε την Καλλιόπη Γουργουλιάτου (1877-1955) με την οποία απέκτησαν επτά παιδιά.

Ο Ιωάννης Πλατσούκας (1881-;) εργάστηκε στην εταιρεία «Γρηγόριος Τσίτσης & Σία» στις εγκαταστάσεις της Νάουσας.

Ο Δημήτριος Πλατσούκας (1890/92 – 1938) σπούδασε πολιτικός μηχανικός στο Βερολίνο. Ήταν μέτοχος στην εταιρεία «Σεφερτζής Κόκκινος και Σία».

Η Ευθυμία Πλατσούκα (1888-;) παντρεύτηκε τον Αναστάσιο Τσίτση, γιο του Γρηγορίου Τσίτση της ομώνυμης εταιρείας.

Ο Γεώργιος Πλατσούκας (1886-1918) ασχολήθηκε με τις εμπορικές δραστηριότητες της οικογένειας. Παντρεύτηκε τη Φανή Κολτσάκη με την οποία απέκτησαν τέσσερα παιδιά. Επέζησαν τα δύο, ο Χρήστος (1913-1970) και ο Γεώργιος (1918-1986), οι οποίοι μαζί με τη μητέρα τους ήταν μέτοχοι στη

	<p>εταιρεία «Σεφερτζής Κόκκινος και Σία».</p> <p>Πηγές σύνταξης βιογραφικού:</p> <p>Τα λήμματα της οικογένειας Πλατσούκα, της οικογένειας Τσίτση Γρηγορίου του Αναστασίου και της οικογένειας Τουρπάλη στο Ευφροσύνη Ρούπα και Ευάγγελος Χεκίμογλου, <i>Η επιχειρηματικότητα στην περίοδο 1900-1940, Μεγάλες επιχειρήσεις και επιχειρηματικές οικογένειες</i>, τομ. Γ' στη σειρά <i>Η ιστορία της επιχειρηματικότητας στη Θεσσαλονίκη</i>, Πολιτιστική Εταιρεία Επιχειρηματιών Βορείου Ελλάδος, Θεσσαλονίκη 2004.</p> <p>Βιομηχανική Νάουσα, <i>Επτά Ημέρες, Καθημερινή</i>, 11.3.2001</p> <p>Υλικό του αρχείου</p>
Ιστορικό της ενότητας περιγραφής	
Διαδικασία πρόσκτησης	<p>Βρέθηκε στο Ε.Λ.Ι.Α. Αθήνας τον Οκτώβριο του 2007 μαζί με άλλα σύμμεικτα. Δεν υπάρχουν πληροφορίες για τον τρόπο πρόσκτησης.</p> <p>Το αρχείο απόκειται στο Ε.Λ.Ι.Α. Θεσσαλονίκης.</p>
Παρουσίαση περιεχομένου	<p>Το αρχείο αφορά σε μεγάλο βαθμό τις οικονομικές δραστηριότητες μελών της οικογένειας Πλατσούκα. Περιέχονται συμφωνητικά ίδρυσης, διάλυσης και μετονομασίας εταιρειών, τίτλοι κυριότητας ακίνητης περιουσίας, ομολογίες δανείων, συμβόλαια αγοράς και ενοικίασης ακινήτων καθώς και αρκετοί ισολογισμοί εταιρειών από την περίοδο του μεσοπολέμου. Περιλαμβάνονται επίσης δύο βιβλία αντιγραφής επιστολών που σχετίζονται κυρίως με τις εμπορικές δραστηριότητες του Νικολού Πλατσούκα.</p> <p>Το αρχείο παρουσιάζει ενδιαφέρον για την οικονομική ιστορία της κεντρικής Μακεδονίας (κυρίως της Νάουσας, της Έδεσσας και της Θεσσαλονίκης) στα τέλη του 19^{ου} και το πρώτο μισό του 20^{ου} αιώνα, καθώς η οικογένεια Πλατσούκα υπήρξε μία από τις πλέον επιφανείς και οικονομικά δραστήριες οικογένειες της περιοχής.</p> <p><u>Βλέπε επισυναπτόμενη αναλυτική περιγραφή</u></p>
Επιλογές, εκκαθαρίσεις και τελική διατήρηση	Δεν έγινε καμία εκκαθάριση.
Προσθήκες υλικού	Δεν προβλέπεται προσθήκη υλικού.
Σύστημα ταξινόμησης	<p>Το αρχείο ταξινομήθηκε θεματικά με βάση τα τεκμήρια των εταιρειών που εντοπίζονται στο αρχείο. Στη συνέχεια με βάση τα μέλη της οικογένειας.</p> <p>Διάγραμμα ταξινόμησης:</p> <p>Φάκελος 1 ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ - ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ (1880-1942)</p> <p>Φάκελος 2 ΚΤΗΜΑΤΙΚΑ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ, ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ (1876-1941)</p>

Όροι πρόσβασης	Δεν υπάρχουν περιορισμοί.
Όροι αναπαραγωγής	
Γλώσσα / γραφή των τεκμηρίων	Ελληνικά, τουρκικά (οθωμανική γραφή).
Φυσικά χαρακτηριστικά και τεχνικές προϋποθέσεις	Το χαρτί των βιβλίων αντιγραφής επιστολών είναι ιδιαίτερα λεπτό και ευαίσθητο στη χρήση. Βρίσκεται σε άσχημη κατάσταση καθώς εντοπίζονται ίχνη υγρασίας και μούχλας. Κατά συνέπεια απαγορεύεται η φωτοτύπηση των επιστολών.
Εργαλεία έρευνας	Αναλυτική περιγραφή φακέλου/υποφακέλου σε ηλεκτρονική κι έντυπη μορφή.
Εντοπισμός πρωτοτύπων	
Εντοπισμός αντιγράφων	
Συμπληρωματικές πηγές / σχετικές ενότητες περιγραφής	
Δημοσιεύσεις / Βιβλιογραφία	Ευφροσύνη Ρούπα και Ευάγγελος Χεκίμογλου, <i>Η επιχειρηματικότητα στην περίοδο 1900-1940. Μεγάλες επιχειρήσεις και επιχειρηματικές οικογένειες, том. Γ'</i> στη σειρά <i>Η ιστορία της επιχειρηματικότητας στη Θεσσαλονίκη</i> , Πολιτιστική Εταιρεία Επιχειρηματιών Βορείου Ελλάδος, Θεσσαλονίκη 2004. Βιομηχανική Νάουσα, <i>Επτά Ημέρες, Καθημερινή</i> , 11.3.2001.
Παρατηρήσεις	
Παρατηρήσεις και όνομα του / της αρχειονόμου	Γιώργος Κουμαρίδης και Κατερίνα Ντούμη (πρακτική άσκηση φοιτητών τμήματος Ιστορίας, Αρχαιολογίας και Κοινωνικής Ανθρωπολογίας του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας).
Κανόνες ή πρότυπα περιγραφής	ΔΠΑΠ (Γ), 2 ^η έκδοση
Χρονολογία (εξ) περιγραφής	Ιούλιος 2010
Θέματα	ΥΦΑΝΤΟΥΡΓΙΑ / ΣΧΟΙΝΟΠΟΙΑ / ΣΠΑΓΓΟΠΟΙΑ / ΕΜΠΟΡΙΟ - ΥΦΑΣΜΑΤΑ / ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ / ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ / ΝΑΟΥΣΑ / ΕΛΕΣΣΑ

Αρχείο οικογένειας Πλατσούκα

- Φάκελος 1 ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ - ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ (1880-1942)**
- 1.1 Νικολός Πλατσούκας και αδελφοί Ν. Πλατσούκα (1880-1917)**
-Έγγραφα Νικολού Πλατσούκα σχετικά με την αγορά μαλλιού και την πώληση σαγιακιού (1880-1893).
-Δύο βιβλία αντιγραφής επιστολών. Περιέχεται εμπορική αλληλογραφία την οποία υπογράφουν κυρίως ο Νικολός και ο Κωνσταντίνος Πλατσούκας (1890-1902).
-«Ομόρρυθμος Εταιρεία Αδελφοί Πλατσούκα». Πρακτικά μισθοδοσίας και διανομής μερισμάτων και συμφωνητικό διάλυσης της εταιρείας (1913-1917).
- 1.2 «Γρηγόριος Τσίτσης και Σία, Λόγγος και Τουρπάλης» / «Γρηγόριος Τσίτσης και Σία» (1902-1937)**
-Συμφωνητικά, αλληλογραφία, ισοζύγια και απογραφές, συμβόλαιο μετονομασίας της ομόρρυθμης εταιρείας «Γρηγόριος Τσίτσης και Σία, Λόγγος και Τουρπάλης» σε «Γρηγόριος Τσίτσης και Σία», προσύμφωνο μετατροπής της εταιρείας σε Α.Ε., συμβόλαιο παράτασης διάρκειας της εταιρείας ως Ο.Ε. (1902-1937).
-Ισολογισμοί και σχετική αλληλογραφία (απευθύνεται κυρίως στον Χριστόδουλο Πλατσούκα) της εταιρείας «Γρηγόριος Τσίτσης και Σία» (1918-1942).
- 1.3 «Τουρπάλης, Κόκκινος, Πλατσούκας και Σία» / «Κόκκινος, Πλατσούκας και Σία» (1924-1942)**
-«Τουρπάλης, Κόκκινος, Πλατσούκας και Σία». Προσύμφωνο σύστασης της εταιρείας, αλληλογραφία σχετικά με τη συμμετοχή του Χριστόδουλου Πλατσούκα στην εταιρεία, συνυποσχετικό εξόφλησης χρεών, ισολογισμοί ετών 1928-1930 (1924-1931).
-«Κόκκινος, Πλατσούκας και Σία». Συμβόλαια μετονομασίας της εταιρείας από «Τουρπάλης, Κόκκινος, Πλατσούκας και Σία» σε «Κόκκινος, Πλατσούκας και Σία» και σχετικές μεταβιβάσεις και αγορές μεριδίων, ισολογισμοί ετών 1931-1942 και σχετικές εκθέσεις πεπραγμένων (1931-1942).
- 1.4 Λοιπές εταιρείες, ποικίλα (1916-1942)**
-«Σεφερτζής, Κόκκινος και Σία». Καταστατικό ίδρυσης, ισολογισμοί ετών 1931-1942 και σχετική αλληλογραφία (απευθύνεται στον Χριστόδουλο Πλατσούκα) (1929-1942).
-«Κάρολος Φιξ». Δημοσιευμένοι ισολογισμοί ετών 1934-1941.
-«Αφοί Γεωργιάδη - Ζυθοποιείο Νάουσα». Δηλώσεις εκτάκτων κερδών ετών 1915 και 1918 (1918-1919).
-«Ψυγεία και Παγοποιεία Μακεδονίας». Δημοσιευμένοι ισολογισμοί ετών 1933 και 1941.
-Πρόχειρα σημειώματα και λογαριασμοί, αταύτιστα (1916-1939).
- Φάκελος 2 ΚΤΗΜΑΤΙΚΑ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ, ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ (1876-1941)**
- 2.1 Νικολός Πλατσούκας (1876-1932)**
-Αντίγραφα τίτλων κυριότητας (μεταφράσεις ταπιών) εκτάσεων του τσιφλικιού «Μονόσπιτα» στη Βέροια (ο Νικολός κατείχε το 50% των εκτάσεων) (1923).

-Ομολογίες δανείων και συμφωνητικά (1876-1910).
-Δήλωση παραίτησης Ευθυμίας Τσίτση από την πατρική περιουσία (1915),
διανομή κληρονομιάς Νικολού Πλατσούκα (1932).

2.2

Χριστόδουλος και Καλλιόπη Πλατσούκα (1902-1941).

-Συμβόλαια ενοικίασης βασιλικών κτημάτων στο Σέλι από τον Χριστόδουλο,
μίσθωση ακινήτων του Χριστόδουλου στη Σκύδρα, αγορά οικίας στη
Θεσσαλονίκη, αγορά αγρού στη Νάουσα (1916-1941).

-Κλήση Χριστόδουλου Πλατσούκα σε δίκη, απόφαση αποφυλάκισης των
Χριστόδουλου Πλατσούκα, Γεωργίου Περδικάρη και Αντωνίου Τσίτση,
μήνυση εναντίον Χριστόδουλου Πλατσούκα και άλλων (1925-1927).

-Ένσταση Χριστόδουλου Πλατσούκα προς την Εκδικαστική Επιτροπή
Ενστάσεων Φόρου Επιτηδεύματος στην οποία διαμαρτύρεται για λάθος
κατάταξή του στη φορολογική κλίμακα, ομολογία δανείου (1934-1936).

-Αποδείξεις Ηλεκτρικού Σιδηροδρόμου Ναούσης για συνδρομή ρεύματος και
τοποθέτηση γνωμόνων, απόδειξη δωρεάς προς την εκκλησία του Αγίου
Μήνα Ναούσης (1919-1926).

-Ομολογία δανείου προς την Καλλιόπη Πλατσούκα, σύζυγο του
Χριστόδουλου Πλατσούκα, αγορά αμπελιού από την Καλλιόπη και τον
Κωνσταντίνο Πλατσούκα (1902-1933).

2.3

Γεώργιος και Φανή Πλατσούκα / Ποικίλα (1889-1936)

-Επιστολή προς Γεώργιο Πλατσούκα, δικαστική απόφαση για πώληση
ακινήτου των ανηλίκων τέκνων της Φανής, χήρας Γεωργίου Πλατσούκα
(1916-1923).

-Ποικίλα

Βιβλίο εσόδων-εξόδων εκκλησίας αγνώστων στοιχείων, αταύτιστα έγγραφα
στα τουρκικά (οθωμανική γραφή), μετεγγραφές συμβολαίων, αταύτιστη
επιστολή, κενό συμβόλαιο συνδρομής στον Ηλεκτρικό Σιδηρόδρομο
Ναούσης (τμήμα φωτισμού) (1889-1936).